

ARHITEKT ANDRES TAMBEK

Tekst: Raivo Puusepp, arhitekt

Minu suhtlusringkonda sattus Andres 1978. aastal. Just sattus, sest pärast kunstiinstituudi sisseastumiseksamite kadalippu immatrikuleeriti sellesse ihaldusväärseesse õppeasutusse suhteliselt ettearvamatult seltskond. Ettearvamus on siin muidugi positiivse alatooniga, sest kõik, kes vähegi oma kummalisemate mõttearenduste või maneeridega silma jäid, töid helgemaid hetki igapäevasesse sotsialistliku ühiskonna ülesehitamise epopöasse.

Andres oli osav joonistaja. Ta oli sedavõrd hea, et meie klassikalise lähenemisega "ilumeel" ei tabanudki seda algul. Harvad, lausa hooletud pliiatsijooned moodustasid terviku, mille veenvus ei avanenud kohe kõigile. Alles süvenemine pilti ja originaalsuse lubamine meie meeltes avas ta meile. Sellise võõrana ta mingi aja jooksul figureeriski meie (vähemalt minu) maailmas. Teatud saladuslikkust tekitas seegi, et ta õppis õhtuses rühmas.

Tema arglik ja habras kõnnak, isegi veidi nagu seinääri mööda kulgemine oli temast lahutamatu originaalne, nagu tema teravad ja konkreetsed kommentaaridki meie toleagues ümmarguses ning suhteliselt labases verbalistikas.

Nii ta meid seal vanema kolleegina vaikselt enda järgi koolutasid, voolis nagu vaha, mis ise raskustes oma vormimisega.

Tänu temale saime aru kummalisuse võludest, alternatiivide paljususest ja mitmekihilisest huumoristki. Tollase sotsialismi viljatutes ja ühenäolistes tingimustes oli tema isik kui uhke erak, kellel oli võime eirata gravitatsiooni ja kulgeda kaugemale-kõrgemale-teisele poole vaatlusteks, et siis hiljem naastes meile analüütilisi palukesi poetada.

Tegelikult oli ta õppima asudes juba vaimselt valmis arhitekt, küps toimetama iseseisvalt, mida näitasidki ta saavutused pärast kooli lõpetamist. 1985. aastal võidetud Tartu Ülikooli humanitaarteaduste õppehoone arhitektuurivõistlus on üks eedamaid näiteid. Sedavõrd küps ja veenev lahendus ei saanudki teisiti kui realiseeruda. Ei möllanud ta tol perioodil moes olnud postmodernismi vahus, vaid voolis rahuliku ja klassikalise koolihoone ehtsas Tartu vaimus. Praegugi, kulgedes raekojatagustel tänavatel, koged hoone ajatut suhet ümbritsevaga.

Hiljem leidiski ta oma väljundi ja hingesulguluse rohkem klassikalistes teemades, eriti rekonstrueerimisprojektides, mis lähedal ajaloole.

Kahjuks lühikeseks jäi Andrese loometee, kuid seda enam oli selles hinge ja truudust, mis on põhiline püsiväärtus aina kiirustavas ja pealiskaudsemas keskkonnas.

